

صنایع نساجی ایران؛ پویا، قدرتمند و ریشه‌دار

گفت‌وگو با مهندس سعید آذری - مدیرعامل شرکت سولتکس ایران

اشاره:

مدت کوتاهی از توافق هسته‌ای و صحبت از لغو تدریجی تحریم‌های بین‌المللی سپری نمی‌شود که خبر تازه‌ای در تلکس خبرگزاری خودنمایی کرد «سوئیس تحریم‌ها علیه ایران را لغو کرد.» سوئیس این اقدام را به توافق بین تهران و قدرت‌های بزرگ که برنامه هسته‌ای ایران را محدود می‌کند، نسبت داده است و در بیانیه‌ای افزود: دولت امیدوار است اقدامات امروز به عنوان نشانه‌ای در خصوص حمایت سوئیس از اجرای توافق هسته‌ای قلمداد شود و روابط دوجانبه با ایران تقویت شود. شورای فدرال سوئیس در نشست دوازدهم اوت (۲۱ مرداد) تصمیم گرفت تحریم‌ها بر روی معاملات فلزات گرانبها با نهادهای دولتی ایران، تجارت فرآورده‌های پتروشیمی ایران، انتقال نفت خام و فرآورده‌های نفتی و همچنین سیاست‌های بیمه‌ای را که در ارتباط با این معاملات اتخاذ شده است را بردارد. انتشار این خبر، باعث شد گفت‌وگویی با یکی از نمایندگان صنعت نساجی سوئیس در کشور مصاحبه‌ای انجام دهیم. شرکت سولتکس ایران که تیرماه امسال، جشن ۴۰ سال فعالیت خود در ایران را جشن گرفت. مهندس آذری - مدیرعامل - متولد سال ۱۳۲۸ در مشهد و دانش‌آموخته رشته مهندسی نساجی از انگلستان است. مدتی در شرکت ایران پوپلین به عنوان مدیر تولید مشغول کار می‌شود و از ابتدای آگوست ۱۹۸۵ فعالیت خود را در شرکت سولتز آغاز می‌نماید که این روند تاکنون ادامه دارد.

«به اعتقاد شما رفع تحریم‌های بین‌المللی، چه تبعات مثبت و منفی بر صنایع نساجی کشور خواهد داشت؟

معتقدم که دو نوع تحریم وجود دارد؛ تحریم‌های داخلی و تحریم‌های خارجی. البته تحریم‌های داخلی تا حد زیادی متأثر از تحریم‌های خارجی است زیرا طی ۱۰ سال اخیر صنعت نساجی، مشکلات بسیاری را تحمل کرده و به دلیل عدم اطمینان به شرایط متزلزل بازار و همچنین کم‌توجهی دولت و سیستم‌های بانکی نسبت به اجرای پروژه‌های بزرگ در این صنعت، سرمایه‌گذاری قابل توجهی در نساجی صورت نگرفت. نکته مهم دیگر این که با رفع تحریم‌ها، بخش عمده‌ای از دارایی‌های بلوکه شده ایران در سایر کشورها آزاد خواهد شد و به کشور باز می‌گردد، منطقی‌ترین شیوه صرف این مبالغ، سرمایه‌گذاری در صنایع داخلی است در غیر این صورت اگر سیاست‌های دولت برمبنای حمایت از تولید صنایع (از جمله صنعت نساجی) استوار نشود، جهش و پیشرفت خاصی در این صنعت رخ نخواهد داد.

«پیشگامی سوئیس در لغو تحریم‌ها»، این روزها تیتراخبار مهم اقتصادی و سیاسی است. در این مورد هم توضیحاتی ارائه دهید.

امیدوارم با رفع تحریم‌ها، مسائل و مشکلات مربوط به سیستم بانکی، نقل و انتقال پول جهت واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه مرتفع شود ضمن این‌که دولتمردان سوئسی بسیار خوش‌بین هستند که در صورت رفع مشکلات بانکی و از سرگیری روابط تجاری و مالی میان ایران و سایر کشورهای اروپایی، فصل جدیدی از روابط بین‌المللی با ایران آغاز شود.

میان ماشین‌هایی که در چین ساخته می‌شوند با ماشین‌های ساخت ایتالیا وجود ندارد اگرچه ماشین‌آلات چینی از نظر تکنولوژی هم سطح ماشین‌های اروپایی نیستند و به همین دلیل خرید اینگونه دستگاه‌ها باید با تولیدات اروپایی دقیقاً از هر جهت مقایسه و سپس تصمیم‌گیری شود و فقط به فقط و در صورت اجبار ماشین‌هایی را توصیه می‌کنم که توسط برندهای معتبر و خوش‌نام در زمینه تولید ماشین‌آلات در چین کارخانه‌ای داشته باشند و تحت لیسانس آن برند به تولید بپردازند.

یکی دیگر از مشکلات صنعت نساجی استفاده از قطعات غیراستاندارد چینی و ترکیه است. با تکیه به ۴۰ سال تجربه فعالیت در صنعت نساجی عنوان می‌کنم هر مجموعه‌ای که دنبال تهیه چنین قطعاتی باشد یا مدیران آن کوچک‌ترین اطلاع و دانشی در این بخش ندارد و یا در آن مجموعه احتمال فساد مالی وجود دارد. طبق تحقیقات میدانی و عملی، امروزه ثابت گردیده است که استفاده از قطعات اصلی در نهایت حتی از نظر مالی به نفع مصرف‌کننده می‌باشد.

به این نکته اشاره کردید که هر ماه به ایران می‌آید و از کارخانه‌های نساجی بازدید به عمل می‌آورید؛ آیا در جریان این بازدیدها متوجه پیشرفت یا حرکت رو به جلوی واحدهای نساجی شده‌اید یا فکر می‌کنید تغییر چندانی حاصل نشده است؟

معمولاً حرکت خاصی در کارخانه‌های نساجی مشاهده نکرده‌ام و روند همیشگی و تکراری تولید

خرید ماشین‌آلات دست دوم هیچ‌گونه توجیهی ندارد و واحدهای تولیدی برای ارتقای کیفیت محصولات خود، گزینه‌ای جز تهیه ماشین‌آلات مدرن و روز دنیا پیش رو ندارند.

متأسفانه تعدادی از کارخانه‌های نساجی کشور به دلیل عدم آگاهی و هم‌چنین نفوذ دلال‌ها و واسطه‌ها به گورستانی از ماشین‌آلات دست دوم (به‌خصوص ترکیه) تبدیل شده است و دولت با سیاست‌های نادرست خود از این موضوع حمایت می‌کند و حتی تسهیلات بانکی و معافیت گمرکی نیز در اختیار این قبیل واردکنندگان قرار می‌دهد! برخی هم که روی ماشین‌آلات مستهلک و قدیمی، برچسب سولزر را نصب می‌کنند و به اسم ماشین سولزر به فروش می‌رسانند؛ بخش عمده‌ای از ماشین‌هایی که به‌عنوان دسته دوم وارد کشور می‌شوند تغییر پلاک و سال ساخت دارند و بارها اتفاق افتاده که دستگاهی به نام تولید ۲۰۱۱ فروخته می‌شود اما در واقع متعلق به سال ۲۰۰۷ است!

«به توجه به این مسائل، به یک صنعتگر نساجی که تصمیم به خرید ماشین جدید دارد، کدام گزینه را پیشنهاد می‌کنید؛ ماشین‌آلات جدید چینی یا ماشین‌های دسته دوم اروپایی؟»

به نظر بنده رفتن بسوی تولیدات با کیفیت تنها راه رقابت می‌باشد. توصیه اول من استفاده از تجربیات کشورهای پیشرفته در زمینه تولید محصولات نساجی می‌باشد. در کشورهایمانند ایتالیا، سوئیس، ژاپن، ترکیه و حتی چین از ماشین‌های دسته دوم و یا چینی استفاده می‌کنند؟

ثانیاً باید ماشین‌آلات جدید چینی را مورد بررسی قرار داد و بدانیم که تحت چه شرایطی طراحی و تولید شده‌اند. برای مثال گروه ITEMA در چین نیز کارخانه‌ای از سال ۲۰۰۲ احداث کرده است ولی ۷۰ درصد قطعات ماشین‌آلات این کارخانه در ایتالیا، طراحی و تولید و سپس به چین ارسال می‌شوند. طبعاً واردات این قبیل ماشین‌آلات چینی مشکلی ندارد ضمن این‌که اختلاف قیمت چندانی

امیدوارم با رفع تحریم‌ها، مسائل و مشکلات مربوط به سیستم بانکی، نقل و انتقال پول جهت واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه مرتفع شود ضمن این‌که دولتمردان سوئسی بسیار خوش‌بین هستند که در صورت رفع مشکلات بانکی و از سرگیری روابط تجاری و مالی میان ایران و سایر کشورهای اروپایی، فصل جدیدی از روابط بین‌المللی با ایران آغاز شود. البته باید به این موضوع اشاره کنم که سولتکس ایران در شرایط بسیار دشوار تحریم‌ها از هیچ تلاشی برای تهیه و تأمین قطعات یا دستگاه‌های موردنیاز صنعتگران نساجی مضایقه نکرد. همان‌طور هم که می‌دانید سوئیس، اولین کشور اروپایی محسوب می‌شود که تحریم‌های ایران در حوزه سیستم بانکی، نفت و پتروشیمی و فلزات گرانبها را لغو کرده است. وقتی سوئیس (که از نظر اقتصادی و مالی، کشوری قدرتمند به شمار می‌آید) چنین اقدامی انجام می‌دهد مسلماً بر عملکرد و نگرش سایر کشورها نیز اثرگذار خواهد بود.

«به‌اعتقاد شما مهم‌ترین مشکلات و چالش‌های تولیدکنندگان ایرانی چیست؟»

هر ماه به ایران می‌آیم و زمانی که از نزدیک با مدیران کارخانه‌های مختلف نساجی به بحث و گفت‌وگو می‌پردازم، «رکود اقتصادی» را بزرگ‌ترین مشکل خود عنوان می‌کنند البته طی سفر اخیر به ایران متوجه کاهش نسبی این رکود شده‌ام. مشکل عمده دیگر «فاجای بی‌رویه پارچه و پوشاک» است که در بسیاری از موارد مشکلات جدی برای تولیدکنندگان ایرانی به وجود می‌آورد. در کنار این مسائل باید به واردات ماشین‌آلات دسته دوم نیز اشاره کنم که به‌اعتقاد من مهم‌ترین مشکل این صنعت محسوب می‌شود. شاید برخی از دوستان تصور کنند به‌عنوان فروشنده ماشین‌آلات بافندگی این مسأله را بیان می‌کنم تا صنعتگران را نسبت به خرید ماشین‌آلات خودترغیب کنم اما واقعیت این است که حتی اگر مجموعه ما در فهرست سیاه خرید و فروش ماشین‌آلات صنعتی قرار گیرد و هیچ‌یک از صنعتگران نساجی دستگاه‌های آن را خریداری نکنند باز هم اعلام خواهیم کرد که

صنعت نساجی ایران باید دانش فنی خود را ارتقا دهد. ضمن این که مخالف واردات محصولات نساجی نبوده زیرا اعتقاد داریم باید زمینه رقابت سالم میان تولیدکنندگان ایرانی و خارجی شکل بگیرد. اگر رقابتی وجود نداشته باشد و صرفاً به واردات بی‌رویه و یا حمایت صرف از تولیدات داخلی بپردازیم، واحدهای تولیدی از رشد باز می‌مانند.

ادامه دارد که این موضوع هیچ ارتباطی به مسائلی که برخی تولیدکنندگان در مورد عدم حمایت دولت اظهار می‌کنند؛ ندارد.

دولت صرفاً به سیاست‌گذاری‌های کلان می‌پردازد و این که یک واحد تولیدی توجهی به بهره‌گیری از تکنولوژی‌های مدرن ندارد یا کپی‌برداری محض از محصولات دیگران بوده و هیچگونه نوآوری را مد نظر ندارد، دیگر ارتباطی به دولت ندارد و نباید منتظر ماند تا دولت برای رفع چنین مشکلاتی، راه‌حل ارائه دهد یا در قالب اعطای وام و تسهیلات بانکی به کمک واحدهای مذکور بشتابد! رسالت دولت، مبارزه با قاچاق و کنترل مبادی ورودی کشور، ممانعت از واردات ماشین‌آلات اسقاطی و تدوین سیاست‌های درست حمایتی از واحدهای تولیدی واجد صلاحیت می‌باشد.

مطلب بعد این که به دلیل نوع فعالیتیم از کارخانه‌های نساجی سایر کشورهای آسیایی نیز بازدید به عمل می‌آورم و متأسفانه باید بگویم صنعت نساجی ایران (در بخش ریسندگی، بافندگی، رنگرزی و ...) در مقایسه با کشورهایمانند هند، پاکستان، ترکیه و ... بسیار عقب‌تر است.

هنوز در تولید نخ ۳۰ و ۴۰ یک‌لا پنبه و پنبه پلی‌استر، آهار و بافت آن با مشکلات متعدد روبرو هستیم در حالی که در کشوری مانند پاکستان تولید نخهای ظریف با کیفیت بالا امری عادی است. بسیار رایج و متداول است.

این موضوعات ربطی به تحریم‌های بین‌المللی ندارند مگر تحریم عنوان کرده که سیستم ریسندگی یا بافندگی عملکرد ضعیف داشته

باشد؟! در ایران کارخانجات ریسندگی بسیار قدرتمندی وجود دارند که نخهای با کیفیت تولید می‌نمایند، همان‌طور که پارچه‌های باکیفیت نیز به بازار عرضه می‌شوند اما بخش عمده‌ای از تولیدکنندگان دغدغه‌چندانی برای ارتقای کیفیت محصولات خود ندارند.

۴ مطلب پایانی

صنعت نساجی ایران باید دانش فنی خود را ارتقا دهد. ضمن این که مخالف واردات محصولات نساجی نبوده زیرا اعتقاد داریم باید زمینه رقابت سالم میان تولیدکنندگان ایرانی و خارجی شکل بگیرد. اگر رقابتی وجود نداشته باشد و صرفاً به واردات بی‌رویه و یا حمایت صرف از تولیدات داخلی بپردازیم، واحدهای تولیدی از رشد باز می‌مانند. اجازه دهید به صراحت عنوان کنم علی‌رغم تمام بلاها و مصائبی که طی سال‌های اخیر بر صنعت نساجی وارد شده، این صنعت همچنان پایدار و استوار به فعالیت خود ادامه می‌دهد؛ پس نساجی یک صنعت پویا، قدرتمند و ریشه‌دار است و ورود بی‌رویه ماشین‌های دست دوم، قاچاق منسوجات، کمبود مواد اولیه و ... عاملی برای از بین بردن این صنعت نبوده است. مطلب پایانی این که کمتر مدیری در کشور وجود دارد که مشکلات را به گردن دولت، سیستم بانکی و مسائل برون‌سازمانی نیندازد و بخشی از چالش‌های تولید را ناشی از سوءمدیریت یا کمبود دانش فنی خود بداند.

در ایران، عاملی که باعث می‌گردد یک تولیدکننده به رفع اساسی مشکلات خود نپردازد، عدم نیاز است، چراکه همیشه راه‌های دیگری برای درآمدزایی مانند ساختمان‌سازی و ... وجود دارد در حالی که یک تولیدکننده پاکستانی، هندی، سوئیسی، ایتالیایی و آلمانی به خوبی می‌داند که در صورت افت بهره‌وری، چیزی جزء ورشکستگی در انتظار او نخواهد بود و به همین دلیل همواره به دنبال تمهیداتی برای افزایش بهره‌وری و جلوگیری از توقف خط تولید می‌باشد.

چند ماه آینده شاهد وقوع رویداد بزرگی در صنعت نساجی جهان خواهیم بود «ایتمای میلان» و گروه ITEMA نیز به‌عنوان یکی از غرفه‌گذاران معتبر و شاخص در این نمایشگاه حضور خواهد داشت. آیا ماشین‌آلات یا تکنولوژی‌های جدیدی توسط این گروه در ایتما عرضه خواهد شد؟

ایتما تنها شرکتی محسوب می‌شود که تمام سیستم‌های پودگذاری، پروژکتایل، رایبری و ایرجت را تولید می‌کند. جدیدترین ماشین‌های بافندگی گروه ایتما به قرار زیر می‌باشد:

۱- پروژکتایل P7300 HP

۲- رایبر R9500

۳- جت هوا A9500

و نوآوری گروه ITEMA در نمایشگاه ایتمای میلان، ماشین R9500 حوله‌بافی خواهد بود که جایگزین ماشین و امانتکس دایناتری خواهد شد.

۴ گروه ITEMA برنامه‌ای برای حضور در نمایشگاه نساجی تهران ندارد؟

خیر زیرا حضور در نمایشگاه نساجی تهران دستاورد و نتیجه خاصی برای ما ندارد. در یک نمایشگاه استاندارد، امکان عرضه و نمایش ماشین‌آلات و فروش وجود دارد و صنعتگران از نزدیک می‌توانند در جریان عملکرد ماشین‌ها قرار بگیرد متأسفانه در نمایشگاه نساجی تهران به دلایل مختلف، چنین امکانی وجود ندارد. به همین دلیل تصمیم داریم هزینه حضور در نمایشگاه را صرف برگزاری سمینارهای تخصصی